

1177

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมือง เพื่อเป็นแนวทางวางแผน
ป้องกันอาชญากรรมในเขตชุมชน : กรณีศึกษาศานิตารวจนครบาลตลิ่งชัน

ร้อยตำรวจโทสหรัฐ รัตนละออง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-034-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17012260

A STUDY OF URBAN PHYSICAL ENVIRONMENT
TO BE PLANNING GUIDELINES
TO PREVENTS CRIMES IN URBAN AREA ;
A CASE STUDY OF TALING CHAN POLICE STATION

Pol.Lt.Sáharath Rattanaoraing

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning

Department of Urban and Regional Planning

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-034-4

วิทยานิพนธ์

การศึกษาศาสนภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมืองเพื่อเป็นแนวทาง
วางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตชุมชน : กรณีศึกษาสถานี
ตำรวจนครบาลตลิ่งชัน

โดย

ร้อยตำรวจโทสหรัฐ รัตนละออง

ภาควิชา

การวางแผนภาคและเมือง

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์นา ชาดานิติ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พันตำรวจเอก ญาณพล ยิ่งยืน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ขวัญสรวย อติโพธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์นา ชาดานิติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(พันตำรวจเอก ญาณพล ยิ่งยืน)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณหญิง ทายตะคุ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สหรัฐ รัตนละออง, ร.ด.ท. : การศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมืองเพื่อเป็นแนวทางวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตชุมชน : กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลดิ่งชัน (A Study of Urban Physical Environments to be Planning Guidelines to Prevents Crimes in Urban Area : A Case Study of Taling chan Police Station) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ, พ.ด.อ.ญาณพล ยั่งยืน, 154 หน้า. ISBN 974-634-034-4

ความเป็น "มหานคร" ของกรุงเทพฯ นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ มากมาย ปัญหาอาชญากรรมนับเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ และส่งผลกระทบต่อความสงบสุขโดยรวมของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมือง เพื่อเป็นแนวทางวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตชุมชนโดยพิจารณาจากกรณีศึกษาได้แก่สถานีตำรวจนครบาลดิ่งชันซึ่งเป็นสถานีตำรวจ ซึ่งอยู่ระหว่างรอยต่อของความเป็นเมืองและชนบท และมีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของเมืองกับอาชญากรรม ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมต่างกันไป

จากการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับทุติยภูมิมีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมประเภทลักทรัพย์รถยนต์ ลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ โดยสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับทุติยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมส่วนใหญ่ ได้แก่ ถนน / ตรอก / ซอย ส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับปฐมภูมิ มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมประเภทลักทรัพย์ และข่มขืนกระทำชำเรา และสภาพแวดล้อมทางกายภาพในระดับปฐมภูมิ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรม ส่วนใหญ่ ได้แก่ เเคสถาน นอกจากนี้ยังพบว่า อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับสภาพการใช้ที่ดิน ซึ่งการใช้ที่ดินประเภทการพาณิชย์กรรม และที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์อย่างสูง ดังนั้นการป้องกันอาชญากรรม จำเป็นจะต้องแก้ไขปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่นเดียวกับการควบคุมทางด้านกฎหมาย

ภาควิชา ๕๖๖ ๖๒๕๖๓๑๑๖๖ (๕๖)
สาขาวิชา ๖๖๖ ๖๒๕๖ ๖๒๕๖
ปีการศึกษา ๒๕๖๐

ลายมือชื่อนิสิต ส.บ.อ. ๕๖๖
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม น.ท.อ. ๕๖๖

C535345 : MAJOR URBAN AND REGIONAL PLANNING

KEY WORD: BANGKOK / URBAN / PHYSICAL ENVIRONMENTS / CRIMES / TALING CHAN SAHARATH RATTANALAORNG, Pol.Lt. ; A STUDY OF URBAN PHYSICAL ENVIRONMENTS TO BE PLANNING GUIDELINES TO PREVENTS CRIMES IN URBAN AREA : A CASE STUDY OF TALING CHAN POLICE STATION : THESIS ADVISOR : ASST.PROF.SUWATTANA TADANITI, Ph.D. : CO-ADVISOR : Pol.Col.YANAPHON YOUNGYUEN. 156 pp. ISBN 974-634-034-4

As a big city "Bangkok" brings lots of problems and crimes are considered as a major problem and effect Bangkok's citizen's peace.

The thesis aims to study about urban physical environments to be planning guidelines to prevents crimes in urban area : A Case Study of Taling chan Police Station which located between urban and rural area and somehow there should have relation between urban physical environments and crimes.

This research found that secondary physical environment related to crimes such as robbery and also relate to road/street The primary physical environment related to crimes such as rape and also related to building.

Also this research found that crimes which relate to properties have close relationship with the CBD. land use.

The recommendation derived from the study was that the improvement of the physical environment is as important as the legal control.

ภาควิชา..... ม.ร.ว. 11/25/39

สาขาวิชา..... ม.ร.ว. 25/39

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิติ..... ส.ร.ว. 25/39

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... ม.ร.ว. 25/39

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้มีพระคุณหลายท่าน ได้แก่ บิดา มารดา ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการศึกษาของข้าพเจ้ามาโดยตลอด รวมถึงนิสิตปริญญาโทภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 17 โดยเฉพาะคุณ ก่าพล สีกา ซึ่งเป็นกัลยาณมิตรผู้ให้ความช่วยเหลือตลอดห้วงการศึกษา ตลอดจนคณาจารย์ทางด้านผังเมืองทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาการความรู้แก่ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้ามีวิสัยทัศน์กว้างไกลยิ่งขึ้น รวมถึงคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ข้าพเจ้า และหากข้าพเจ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจาก พ.ต.อ.ญาณพล บังยีน ผู้ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์และผู้ปรารถนาดีต่อน้องมาโดยตลอด อุปสรรคของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็คงเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

มีบุคคลบางท่าน ซึ่งข้าพเจ้าจะไม่กล่าวถึงไม่ได้ ประกอบด้วย พ.ต.ต. สรวุฒิ การพานิช ผู้ซึ่งเปิดโอกาสในการศึกษาแก่ข้าพเจ้าอย่างเต็มที่ อีกทั้งเพื่อน ๆ นักเรียนนายร้อยตำรวจรุ่นที่ 45 ซึ่งคอยให้กำลังใจ และช่วยเหลือประสานงานด้านข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้แล้ว ข้าพเจ้ายังได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณอีกหลายท่าน ซึ่งไม่สามารถบรรยายความรู้สึกขอบคุณภายในเนื้อที่อันจำกัดได้ อย่างไรก็ตามท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับ พ.ญ.ณัฐภรณ์ มีกุล ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่ง ในการให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าเสมอมา

หากวิทยานิพนธ์นี้มีส่วนดีประการใด ขออุทิศให้กับโรงเรียนนายร้อยตำรวจและคณาจารย์ทุกท่าน ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ข้าพเจ้า ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งข้าพเจ้าถือเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของข้าพเจ้าในครั้งนี้อย่างแท้จริง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ(ABSTRACT)	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง-จ
สารบัญตาราง	ฉ-ช
สารบัญรูป	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ

บทที่

บทที่ 1. บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ขอบเขตการศึกษา	5
วิธีการศึกษา	7
วัตถุประสงค์	7
นิยามศัพท์	8
บทที่ 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การตั้งถิ่นฐานตามแนวเส้นทางคมนาคม	10
Axial Development Theory	11
ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย	11
ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์	12

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แนวทางการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในชุมชน.....	13
การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม.....	23
ชุมชนกับตำรวจ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3. สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	37
ประวัติความเป็นมาของ สน.ตลิ่งชัน.....	37
เขตอำนาจการสอบสวนของ สน.ตลิ่งชัน.....	41
ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน.....	44
พื้นที่ส่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมในเขต สน.ตลิ่งชัน.....	74
บทที่ 4. สถานภาพทางอาชญากรรมของพื้นที่ศึกษา.....	77
ประเภทคดีต่างๆ.....	77
สถิติการเกิดคดี จำแนกตามประเภทคดี.....	84
สถิติการเกิดคดี จำแนกตามสถานที่เกิดเหตุ.....	97
ความสัมพันธ์ระหว่างสถิติการเกิดคดีกับสถานที่เกิดเหตุ.....	113
คดีตัวอย่าง.....	122
แนวโน้มการเกิดคดีในพื้นที่ศึกษา.....	144
บทที่ 5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	147
บทสรุป.....	147
ข้อเสนอแนะ.....	148
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	151
รายการอ้างอิง.....	153
ประวัติผู้เขียน.....	156

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงสถานภาพกำลังพล สน.ตลิ่งชัน.....	41
ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนผู้โดยสารเรือหางยาว ในเขตพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน .	57
ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษา.....	72
ตารางที่ 3.4 แสดงข้อมูลที่น่าสนใจของพื้นที่ศึกษา.....	73
ตารางที่ 4.1 แสดงสถิติความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของ บช.น.....	83
ตารางที่ 4.2 แสดงสถิติลักทรัพย์ เขตพื้นที่ บช.น.....	85
ตารางที่ 4.3 แสดงสถิติวิ่งราวทรัพย์ เขตพื้นที่ บช.น.....	86
ตารางที่ 4.4 แสดงสถิติชิงทรัพย์ เขตพื้นที่ บช.น.....	87
ตารางที่ 4.5 แสดงสถิติปล้นทรัพย์ เขตพื้นที่ บช.น.....	88
ตารางที่ 4.6 แสดงสถิติลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ เขตพื้นที่ บช.น.....	89
ตารางที่ 4.7 แสดงสถิติลักทรัพย์รถยนต์ เขตพื้นที่ บช.น.....	90
ตารางที่ 4.8 แสดงสถิติข่มขืนกระทำชำเรา เขตพื้นที่ บช.น.....	91
ตารางที่ 4.9 แสดงสถิติของ สน.ตลิ่งชัน.....	92
ตารางที่ 4.10 แสดงสถิติอาญาที่ศึกษาในเขตพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน.....	93
ตารางที่ 4.11 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของสถิติอาญา ที่เกิดขึ้นใน สน.ตลิ่งชัน.....	95
ตารางที่ 4.12 แสดงสถิติความผิดฐานลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน จำแนกตามจุดเกิดเหตุ.....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 4.13 แสดงสถิติความผิดปกติฐานวิ่งราวทรัพย์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน จำแนกตามจุดเกิดเหตุ.....	101
ตารางที่ 4.14 แสดงสถิติความผิดปกติฐานชิงทรัพย์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน จำแนกตามจุดเกิดเหตุ.....	103
ตารางที่ 4.15 แสดงสถิติความผิดปกติฐานปล้นทรัพย์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน จำแนกตามจุดเกิดเหตุ.....	105
ตารางที่ 4.16 แสดงสถิติความผิดปกติฐานลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน จำแนกตามจุดเกิดเหตุ.....	107
ตารางที่ 4.17 แสดงสถิติความผิดปกติฐานลักทรัพย์รถยนต์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน จำแนกตามจุดเกิดเหตุ.....	109
ตารางที่ 4.18 แสดงสถิติความผิดปกติฐานข่มขืนกระทำชำเราที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สน.ตลิ่งชัน จำแนกตามจุดเกิดเหตุ.....	111
ตารางที่ 4.19 แสดงสถิติการเกิดคดีลักทรัพย์ในพื้นที่ศึกษาแต่ละส่วน.....	113
ตารางที่ 4.20 แสดงสถิติการเกิดคดีวิ่งราวทรัพย์ในพื้นที่ศึกษาแต่ละส่วน....	114
ตารางที่ 4.21 แสดงสถิติการเกิดคดีชิงทรัพย์ในพื้นที่ศึกษาแต่ละส่วน.....	116
ตารางที่ 4.22 แสดงสถิติการเกิดคดีปล้นทรัพย์ในพื้นที่ศึกษาแต่ละส่วน.....	117
ตารางที่ 4.23 แสดงสถิติการเกิดคดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ในพื้นที่ศึกษา แต่ละส่วน.....	118
ตารางที่ 4.24 แสดงสถิติการเกิดคดีลักทรัพย์รถยนต์ในพื้นที่ศึกษาแต่ละส่วน..	119

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 4.25 แสดงสถิติการเกิดคดีข่มขืนกระทำชำเรา ในพื้นที่ศึกษาแต่ละส่วน.....	121
ตารางที่ 4.26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทคดี กับลักษณะสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ.....	145
ตารางที่ 4.27 แสดงอัตราการเกิดคดีต่อตารางกิโลเมตร.....	146

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
รูปที่ 3.1	แสดงพื้นที่เขตอำนาจสอบสวน สน.ตลิ่งชัน.....	42
รูปที่ 3.2	แสดงอาณาเขตติดต่อกับสถานีตำรวจข้างเคียง สน.ตลิ่งชัน.....	45
รูปที่ 3.3	แสดงโครงข่ายการคมนาคมพื้นที่ศึกษา.....	50
รูปที่ 3.4	แสดงการใช้ที่ดินในปัจจุบัน.....	60
รูปที่ 3.5	แสดงการแบ่งพื้นที่ศึกษาเป็นส่วนย่อย.....	63
รูปที่ 3.6	แสดงพื้นที่ศึกษาส่วน A และ B.....	64
รูปที่ 3.7	แสดงพื้นที่ศึกษาส่วน C และ D.....	68
รูปที่ 3.8	แสดงพื้นที่ศึกษาส่วน E.....	71
รูปที่ 4.1	แสดงสถานที่เกิดเหตุคดีลักทรัพย์.....	125
รูปที่ 4.2	แสดงสถานที่เกิดเหตุคดีวิ่งราวทรัพย์.....	128
รูปที่ 4.3	แสดงสถานที่เกิดเหตุคดีชิงทรัพย์.....	131
รูปที่ 4.4	แสดงสถานที่เกิดเหตุคดีปล้นทรัพย์.....	135
รูปที่ 4.5	แสดงสถานที่เกิดเหตุคดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์.....	138
รูปที่ 4.6	แสดงสถานที่เกิดเหตุคดีลักทรัพย์รถยนต์.....	141
รูปที่ 4.7	แสดงสถานที่เกิดเหตุคดีขโมยเงินกระทำชำเรา.....	143

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิที่ 3.1	แสดงการแบ่งส่วนราชการ บช.น.....
แผนภูมิที่ 3.2	แสดงการแบ่งส่วนราชการและสายงานบังคับบัญชา สน.ตลิ่งชัน.....